

David MADUEÑO

Cua de foc

Sabadell: Papers de Versàlia («Zona Blanca» 18), 2020, 86 p.

Acer oxidable

Des de l'antropofàgia fins a les experiències agredolces de la vida del docent, la cinquena publicació de David Madueño destaca per la cruesa i la intimitat dels versos. Amb un rerefons certament autobiogràfic, el poeta comparteix amb els lectors les seves vivències com a artista, professor, malalt i cinèfil, entre altres etapes passades, com la infantesa i la joventut.

Aquest poemari es divideix en dues parts. La primera, homònima al títol, «Cua de foc», es presenta amb tot de referències al foc –o derivats– i ens parla dels envitricolls de l'art i de la vida. El foc, un motiu tan recurrent a la literatura, té diverses lectures, i l'autor ens ho demostra en aquesta part del poemari.

A «Alquímia» trobem el foc com a font de creació literària. Els versos neixen dins el poeta que s'allunya de les veus alienes que ignoren l'art; «deses les paraules / en un alambí, prest a destil·lar-les. / No et caldrà atanon: / la brasa t'envolta» (p. 19).

El foc també és exemplificador de la creació de la vida. «Cua de foc» s'inicia amb «Espurna», poema que l'autor dedica al seu propi naixement, «se t'esperava al juliol, / però amb les pires de Sant Joan / vas decidir-te fer-te piula» (p. 7).

Malgrat això, podem trobar el foc com a element negatiu. A «Agullana» (p. 15), en què el poeta parla de l'estampa postapocalíptica del paisatge empordanès després dels incendis del 2010, veiem la representació més literal de la destrucció. També trobem un sentit més figuratiu de la destrucció, a «Lava» per exemple, on ens parla de la finitud de la vida i de com tots ens acabem tornant en la pols que les Santes Escripures afirmen que som i en la qual ens hem de convertir: «som combustible fòssil / d'un món que ens engoleix / sense mastec ni xolla» (p. 16).

La segona part, «Raval de dins», se subdivideix en quatre seccions: «Vestíbul», «Acadèmia», «Ambulatori» i «Extramurs». La primera secció, «Vestíbul», ens parla dels orígens, la família i les seves tradicions. En poques paraules, és un petit homenatge a tot el que ha format al poeta com a persona des de jove, com les converses paterno-filials sobre l'univers a «La Petitesa» o retrats versificats de la seva adolescència a

«Cintes Magnètiques». Aquest «Vestíbul» precedeix la resta d'indrets que l'acabaran de complementar fins a arribar als límits del poeta que, com l'univers, estan en constant expansió.

«Acadèmia» està dedicada exclusivament a l'ensenyament i a l'experiència professional de l'autor com a docent. «Ofrena» ens parla de la feixuguesa de la professió i de com cal entregar-se a un públic que, a vegades, no valorarà el sacrifici. Alguns, cansats de les lliçons, abandonaran l'escena de sacrifici a què s'exposa el mestre diàriament després d'hores de monòleg. Malgrat que pugui ser feixuc, a «Òxid» ens parla dels petits oasis de la professió. Una alumna entusiasmada pel temari que imparteix l'autor mostra en ella les primeres taques d'òxid –que s'entén com interès per la literatura–, que aniran creixent gradualment i esdevindran una part imprescindible de la seva persona: «L'amor per una màgia viral, / que, quan toca ferro, emulsiona... / L'òxid costa de veure, / entre tanta ànima morta» (p. 48).

L'instint de supervivència és el més primari de la nostra ment. La por, per tant, ens pot fer lliures o ens pot fer els seus esclaus. «Ambulatori» té com a motor aquesta premissa. L'autor ens hi narra el seu historial mèdic en vers. Compartim amb ell l'angoixa davant les malalties cròniques que li detecten amb els anys. Aquesta vessant personal i intensa fa que sigui un poemari viu. Cada estrofa ens descobreix una part nova i fonamental de la vida del poeta.

Tot i això, la sensibilitat amb què narra aquests episodis s'allunya de la tragèdia i adopta un to redemptor que calma el lector davant la notícia que acaba de rebre. Aquest és un clar exemple del dinamisme d'aquest poemari que, malgrat tractar els motius més complexos de la humanitat –com l'amor, la malaltia, el pas del temps o l'existència– està distribuït de manera que el lector experimenti alts i baixos que el mantinguin interessat a cada estrofa que passa.

Pel que fa a l'última secció, «Extramurs», n'és ben evident la inspiració espriuana, i de fet, s'inicia amb uns versos d'Espriu: «...i com m'agradaria allunyar-me'n, nord enllà, / on diuen que la gent és neta / i noble, culta, rica, lliure... ». Madueño en fa una aproximació. Els quatre primers poemes estan dedicats a diverses ciutats del nord d'Europa. En versifica alguns dels paisatges més commovedors i els lloa. Tanmateix, després d'aquesta petita oda a la llunyania –al «nord» de què parla Espriu–, enumera tot el que trobaria a faltar; la gent, el sol de l'estiu arrapat a la pell com sal marina després de fer el banyista o les tempestes estiuenques que preludeien la tardor.

Cal destacar la selecció de fotografies a l'inici de cada secció, de Zita Vehil, apassionada de la fotografia i companya de vida de l'autor. La introducció de material fotogràfic demostra que les disciplines artístiques tenen punts comuns i que s'ajuden mútuament per expressar plenament el missatge que es vol transmetre, es complementen.

Aquesta autobiografia en vers opta per la sinceritat i les emocions. En efecte, David Madueño ens fa tot un recorregut pels passatges més desagradables de la seva vida i,

malgrat tot, en fa poesia. *Cua de foc* és, certament, un poemari que, en paraules de l'autor, oxida. Emanava vida i omple el lector d'incertesa: «Benvingut / a l'estepa del neguit» (p. 11).

JÚLIA LUCAS RUIZ
Universitat Autònoma de Barcelona
julia.lucas@e-campus.uab.cat